Nyiregyháza, november 1. 44. szám. III. évfolyam. 1874.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 „
Negyed évre . . . . . 1 „

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyazó küldemények intézendők:
a ref. lelkészi lak.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
A kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal,
hová az előfizetési pénzek, a lapba szánt hirdetések és felszólamlások küldendők:
Nagyter 136. sz. a.

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetési díjak:

Minden 5 hasábos petit-sor egyszeri hirdetésnél 5 kr., többszörinél 4 kr.

Terjedelmes hirdetések többszöri beiktartása, kedvezőbb föltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.

A nyilt-térben minden három hasábos garmond-sor ára 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések megszabásánál, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.“

Egy lényeges baj a társadalomban.

Vannak bajok, melyeket sokan tudnak, sokan ismernek, s még sem akar senki néven nevezni. Egy ilyen bajról akarok jelenleg megemlékezni.

Ki ne látta, tapasztalta volna már azon bizalmatlanságot, mondhatni, ellenszenvet, melylyel a közrend az intelligentia iránt viseltetik?

Ez a baj meg van és ezt orvosolni kell, mert igen könnyen szomoru dolgokat eredményezhet.

S jogos-e részben ezen ellenszenves titkos gyülölködés a közrend részéről az intelligentia iránt?!!

Meg ne ijedjetek t. olvasók, én azt mondom: „jogos“! — Kifejtem okaimat.

Az önzés és anyagiság ezen korában inkább mint valaha, turfangos elébb menetekre, gazdagulásra használtatik a képzetség, a mivelt ész és tudomány; ugy hogy, ha az egyszerü, iskolázatlan gondolkodásu ember elmélkedik kissé, s eszébe jutnak a régibb napok, méltán lehet bizalmatlan, méltán táplálhat ellenszenvet a tudomány iránt, mely napjainkban sokkal inkább mint valaha, az együgyüség elnyomására, a tudatlanság megbuktatására, mystificatiora használtatik.

Ez az oka, hogy a közrend ellenszenvvel viseltetik nem csak a mivelt emberek, de még azon helyek, intézetek iránt, is melyek mivelt embereket képeznek az emberiségnek

Csak városunkban is tudnánk mutatni, talán megnevezni is polgárokat, kik a helyben kebelezett gymnasiumnak esküdt ellenségei. Pedig ezen polgárok értelmes emberek, olvasnak, fel tudják fogni, mi az a tudomány, értelmi képzettség; sőt magok is annyira, mennyire kiképezték magukat, s bizonyosan nem adnák sokért, ha valaha szorgalmasan keresztüljártak volna egy gymnasiumot.

Mi lehet hát ennek oka? Keressük, könyebben feltaláljuk azt, mint első tekintetre gondolni is lehetne.

Tekintsük meg kissé ugy általánosságban az intelligentia viselt dolgait! (Egyszer mindenkorra tisztelet a kevés kivételnek.)

Kezdjük először is a papokon; visszaéléseket ostorozván, nem lehet kiméleteseknek lennünk! S előre bocsátjuk, hogy általános bajokról szólunk, nem akarunk ezuttal egyénekkel foglalkozni, s ha még is valaki ugy titokban érintve érzené magát, az csak azt igazolja, hogy az illető ugyan azon bajban szenved.

Tehát a papok! O mily kevés község az, mely bizalommal viseltetnék papja iránt, mely apjának tekinthetné azt valóban a lelkiekben! Kenyérkereset biz az már ma legnagyobb részben; s még ha csak az volna, még ha megállana legtöbb pap ott?! . . . . Ha legalább szakmány módra gondolna hivei ügyeivel, egyházával?! De nem! Engedi magát a gyarló emberi szenvedélyek minden neme által, a bün és alacsonykodás minden nemein meghurczoltatni Tanitják: „Ne paráználkodj“ és nyilttitokban szeretőket tartanak, predikálják, hogy „ne nyomd el a szegényt“! s alig várják, hogy egy halláleset, vagy más ilyen alkalommal megragadják a szegény ember üstökét sat. sat. Azután, hogy legyen a köznépnek bizalma bennök, látván, hogy elveiket meghazudtolják tetteikkel; — sőt inkább megvetik a képzettséget és tudományt saját papjaikban!

Az intelligentiának egy másik osztálya, melyben a nép közvetlen érintkezés által kezdi meggyülölni a tudományt, az orvosi osztály.

Nálok is bizony csak kenyérkeresetet az a recept irás. A szegény embernek, ha nincs pénze, elmehet egy kicsit a temetőbe, nem csinálnak abból nagy lelkiismeretet; „ne pompázzék, ha üres az erszénye“ szokják mondani! „Szegény ördögön nem lehetett már segiteni“ s több efféle kifogások, pedig talán meg se lett az kisértve, talán harapófogóval lett megtaszintva a pulsus. — Ezek is tehát bizalmatlanságot költenek az intelligentia iránt a köznép között.

Hanem azon harmadik osztálya az intelligentiának, mely közvetlen érintkezésben van szintén a néppel, az **ügyvédi osztály**, legalább is kétszer oly mértékben költi fel a bizalmatlanságot, ellenszenvet az intelligentia iránt, mint a fentebb emlitett két osztály együtt!

Na már amit ezek (tisztelet ismét a kivételeknek) véghez visznek, az minden kritikán alól áll. Előttök nincs barátság, rokoni összeköttetés, nincs semmi kegyelet! legnagyobb része megnyuzná saját apját vagy testvéreit! A kinek nincs pénze, annak nincs igazsága! Barátságból egy lépést kellene tenni! Fizess 10 forintot, addig egy lépést se! Hát még midőn a perköltség felemészti magát a tőkét, s aztán a tudatlan szegény ember sirva nézhet vagyona, véres verejtékkel gyüjtött szerzeménye után.

Ha tekintetbe veszük mindezeket, s még egyéb elő nem számlálható visszaéléseket a tudománynyal, be kell ismerni, hogy a köznép bizalmatlansága, ellenszenve, gyülölködése az intelligentia iránt okadatolt és valóban jogos.

Az éles ellentét pedig folyvást, napról napra növekedik. Ennek a bajnak orvoslásáról kellene gondoskodni.

A lelkészikar ezen bajon **egy felekezetnél** segiteni erősen elhatározta már.

Az orvosi egyleteknek hasonlókép egy lényeges feladata lenne megszüntetni az iránta keletkezett bizalmatlanság okát

A harmadik bajra nézve „Ügyvédi egylet“ alakitása lenne közelebb megyénk ügyvédeinek elmulaszthatlan kötelessége! Van ez már másutt is. Szabolcsmegye! hol késel az éji homályban?

Meg vagyok győződve, hogy a zsarolók titokban üzik mesterségöket, hogy a nagyobb rész a tekintély, s a jogvédőket megillető tiszteletet méltán igényli. Tisztitsák meg azért testületüket a fekélytől s a bizalom iránt nőni fog.

Csák Jenő.

KÖZÜGYEK.

Válasz

nagyságos Kiss József tanfelügyelő ur „feleletére.“

(Vége.)

Eltérek kevés időre e tárgytól és vizsgálati módszerére teszek a tanfelügyelő urnak egy pár jó akaratu megjegyzést. Erről emlékeztem fentebb, midőn mondám, hogy nyiltan beszélek meg neki olyan dolgot, mit még aligha adtak tudomására. Ez is szinte elvi fontosságu kérdés; mivel nagyon lényeges a modor, melyszerint a felügyelő vizsgálatát megejti, valamely iskola és annak tanitója felett. Nagy meggondolásra s körültekintésre van akkor szükség, midőn valamely tanitó felett dicséröleg, vagy rosszalólag nyilatkozik az állami fofelügyelő. Lelkiismeretbe vágó dolog ez; mert ama tanitónak jelene és jövője függ ettől. Nézzük pl. minő elv szerint és modorral vizsgál a tanfelügyelő s az esperest ur; s lássuk meglyiknek van igazsága?! Távol van tőlem, hogy éppen bíróul lépjek fel a tárgyban, vagy éppen tanácsadással éljek. Nem. Én mindig csak figyelmeztetni s kérni szoktam azt, kihez szavaimat intézem. A két eljárást most is csak vázolom s talán megmondom egyéni nézetemet; az itélet elvonását s kimondását bizom a szakértő olvasóra.

A mint láttam, másoktól is igy hallottam, tanf. ur mihelyt az iskolába bemegy, átveszi a szót a tanitótól s kérdez és vizsgál maga, kivált a beszéd-értelem gyakorlatból az unalomig: karszék, veszszőparipa, satról. Fő dolog előtte: minő módszert követ a tanító. Az esperest ur és sok más censor: a tanitóra bizza, kivált eleinte, mig az idegen ember bennlétével megbarátkoznak a tanonczok, a kérdést; várja az eredményt s engedi, hogy produkálja magát a tanító is; ekkor itél iskola s tanító felett, kevés tekintettel a módszerre. Véleményem szerint ez utóbbi modor a helyesebb. Az alábbiakban igazolom nézetemnek igaz voltát. Vannak ugyanis ifju tanitók, kik az uj tanmódszer szerint, melyet most hoztak magokkal a képezdékből, kitünő, dicséretes, jó eredménynyel működnek. Kiki a neki adatott talentomok s igyekezete, szorgalma szerint. Vannak középkorunk, kik talán a póttanfolyamon, vagy éppen a szakkönyvekből, az uj tanmódszerből valamit elsajátitottak, s vegyitik a régi- és uj tanmódszert, az eredmény szinte jó; vannak aztán öregek, kik az uj tanmódszert el nem birták sajátitani, de a régin — bár nagyobb fáradsággal — sikert tudnak felmutatni. — Ha a siker kielégitő: miért a módszer miatt elitélni a tanitót?! vagy az elitélés által kenyerét kivenni százából a régi szolgának, az öreg napszámosnak?! Ha ki ezt teszi: tessék annak oket eddigi 30—40 évi munkájokért nyugdijazni; mert kiérdemelték. Ha nem lehet: tessék oket régi módszerökkel a viszonyok jobbrafordultáig megtürni s csak az eredmény legyen kielégitő, ez átmeneti korszakban, nincs miattok nagy baj, vagy épen semmi. — Mert könnyü a szegény tanitót megitélni, kivált az öreget elitélni is, de — hogy a példabeszéd alkalmazásával meg ne sértsem oket — nehéz megrüházni.

K. J. tanfelügyelő ur azzal indokolja vizsgálati módszerét, melyszerint maga kérdez, hogy az uj módszert akarja a tanitóval, megismeretni s megkedveltetni. De ez egy fel nap alatt teljes lehetetlen, kivihetetlen. S ha ezt akarja produkálni: akkor eljárása nem tekinthető vizsgálatnak s ekkor sem az eredményt, sem a tanitót meg nem birálhatja és igy nem osztályozhatja. Azt hiszem, hogy érdemel ez eljárás egy kis utángondolást. En sok tanitóval és szakemberrel váltottam már szót e felett a tárgy felett. Igy, a mit mondok, nem az ujjamból veszem.

Másik vádja ellenem K. J. urnak, hogy a felügyeletem alatti iskolában: „az általa átadott fizikai és más taneszközöket egészen pusztuló félben levőknek találta.“ Hogy az igazmondás a tanfelügyelő urnak némelykor gyenge oldala: azt megint bebizonyitom idézett szavaimál. A tanszerek és fizikai eszközök lehettek rosz állapotban — ezt alább beszélem meg; de azt kereken tagadom, hogy épen ön adta volna azokat nekünk által. Mert a fizikai tanszereket én hoztam ide 1871. máj. 22-én; akkor pedig volt tanfelügyelő Tokaji Nagy Lajos ur tollnokától személyesen vettem által, midőn hivatalomat elfoglalandó Eperjeskére utaztam előbbeni lakhelyemről. De ez megint mellékesen tartozik csak a kérdéshez és csak az igazmondás kedvéért, melyre én sulyt fektetek, tettem ide.

Hogy már most tisztára kitesség: mennyiben érhet engem a tanszerek romlása miatt a vád, egy két szóval kideríthetjük. Midőn nevezett tanszereket hazahoztam, mig uj lakásomon magamat s ügyemeit rendezhettem, addig én azokat bezárva **saját szobámban** tartottam. Azután leltározva átadtam, tehát én vettem — de nem öntől — és én adtam át az akkori tanitónak, mint az ő hivatalához tartozó s kezelése, gondozása alá való segédeszközöket. Emlékszik ön uram reméllem, hogy csakugyan az ő keze alatt, az ő falszekrényében találta elhelyezve; tehát én megóriztem, tőlem telhető gonddal, míg kezem alatt volt s ha tanitó ur kezei közt romlott, ez az ő hibája, még akkor is, ha arra hivatkozott, hogy az uj iskolai uj falszekrény a romlásnak oka; mivel — ha akarta volna — tudta volna ő azt más helyre is tenni; mert én erre többször figyelmeztettem és kértem, mit igazolni tanukkal is tudok; de kérésemre nem hajtott; sőt többet mondok uram, nem hajtott az önére sem; mig a jelenlegi t. tanitó ur el nem jött s át nem vette és szerbe-számba nem szedte a leltár után. Igy állván a dolog: midőn ön ezekért engem a nyilvánosság előtt bevádolt s felelőssé tett: egy kis meggondolatlanságot, egy kis igazságtalanságot követett el s ok nélkül engemet bantalmazott. Feleljen érte az olvasónak és saját lelkiismeretének! De engemet ilyesmiért kérem, hogy ne pellengérezzen; mert valamint a tanitó az én kezeim alatt lévő pecsét, anyakönyv s más hivatalos eszközökért nem vonható felelősségre: ugy én sem felelhetek az ő hivatalához tartozó s kezelése alá adott eszközökért. Erre nem csak kérem szépen; hanem ezt ajánlom is figyelmébe. — Tessék mindig igazán és tárgyilagosan irni, nem vádaskodni, személyeskedni. Igy használunk azt, amit használhatunk a vita alapjául szolgáló népnevelésügynek.

Ide még .... azzal a tollal és tintával! hadd mossam le a még eddig jó hirben álló Eperjeske kis községéről ja reá is kent rosz iskola vádját. Ezt kötelességemnek ismerem; mert ha nem tenném, K. J. ur után elhinné az olvasó, hogy mi itt, nem érezve körültünk a közmivelődés, a haladás szellemének áramlatát, tétlenül ülünk s nézzük összezudugott kézzel az idő folyását. Jó s szeretem, hogy alkalmat adott tanf. ur nekem, hogy e kis községet követendő például állitsam megyénk sok nagyközségei elé. S az ön értesitései mellett alaposan, hiven és igazán értesitsem az olvasót viselt dolgainkról.

Nos, hát Eperjeske község:

1871. év nyarán, az esperest körlevelének felhivására iskoláját bővitette, uj ablakok, ajtó stb.vel ellátta s ideiglenesen berendezte.

1872. év tavaszán alapjából uj templom építéséhez kezdett, ennek falazatát a kellő magasságig felhuzta s ezt tető alá vette.

1873-ban a bóltozatot felrakatta, a falazatot kisimittatta, kimeszeltette s az uj templomot remekmüvü ablakok és ajtóval ellátta.

1874. év nyarán s őszén az iskolát ülőpadok, deszkázat stb. felszerelte. — Ezek pár száz hijján 10,000, mond tizezer ftba kerültek. Ide nem számitva az előre, régebben beszerzett anyagokat; továbbá a sok fuvarozást: kő, vas, mész, homok, viz hordást, a mi 45 igásmarhával rendelkező embernek erőfeszitett munkájába került, s melyek miatt sokszor mezei munkáikat hanyagolták el. Azonban meg kell azt is vallanom, hogy minden jó tulajdonai mellett községünk lakosainak, itt is sok bajjal, néha kellemetlenséggel, küzdéssel ment meg az épitkezés, milyenről nem is álmodik az, ki igy községgel nem épittetett, vagy épitett. — Hogy ezekből a jó eredménynyel vitt dolgokból valamit nekem ne tulajdonitson az olvasó, mikor már a propria laus vádja érne, kénytelen vagyok, bármint sértse az illetők szerénységét, kijelenteni e következőket. Ha mindnyájan tettünk is azt, a mit, de a templom épitésnél kiválóan t. Jármy József, mint épitési bizottsági elnök és Varga Mihály, mint egyházi az épités körül legtöbbet fáradott gondnok, — az iskolánál t. Pilisy László, mint az isk. vál. elnöke és Halász Ferencz, mint az iskola gondnoka tettek legtöbbet; övék e kis község nagy munkáiból az oroszlánrész. A lakosságnak, a közkatonáknak magaviselete is megérdemelte és érdemli most utólag is a nyilvános dicséretet. S én, mint ki negyedik év óta lakom köztük, jó békességben, ezt Kiss József ur elleném kérem megadni az olvasótól nekik. — Sokszor olvasunk olyat, hogy egy, két száz frtért egyeseket fejedelmi kitüntetés és elismerés ér, kik különben meg sem érzik e pár frt hijját; miért volna viszszás dolog 10,000 frtért egy áldozatkész kis községet nyilvánosan is megdicsérni, kivált akkor, midőn ez összeghez sem hitfelekezeti, sem állami pénztárból, sehonnan semmi segély nem adatott. A mit tettek: tették azt, a magok erejéből.

Meglehet, hogy épitkezéseink mindenkinek az izlését ki nem elégitik; lehet, hogy iskoláink felszerelésével s ez idén még benne az eredménynyel sem leend példa. a tanf. ur megelégedve; mert e felszerelés nagyon egyszerü; az iskolázás pedig a munkálat folytatása alatt szünetelt rendin tul; mivel szerződés értelmében az aratási szünidő alatt kellett volna a vállalkozónak a felszerelést eszközölni, de biz ez annyira elhuzódott, hogy az őszi szünidő, melyet vidékünkön a nagy mérvü krumpli termeszés miatt engedni kell, az aratás is ott érte. Mert hát az az épitkezés végrehajtása, eszközlése, mely alatt egyrészről közönységgel, némely részről meg nemakarással, sőt makacssággal is kell küzdeni, nagyobb munka ám s nehezebben megy valamivel, mint az épités **megrendelése**, mely 5—10 sorból állván, megirása s expediálása 5—10 perczet vesz igénybe, Nem tudom épittetett-é már a tanf. ur igy iskolát, vagy templomot; de ha nem: elhiheti, hogy még a legjobb községben is van elég akadály az ily munkánál.

Socialis Reform

vagy

miként lehetne hazánkat bajaiból kisegiteni, boldoggá és hatalmassá tenni?

Irta

Ecséki Antal.

Ezen röpirat beküldetett szerkesztőségünk

némelyekben szerzővel egyet nem érthetünk is, közöljük azt, hátha lenne abban oly jó mag is, mely segítene a közbajon. Szerző a hitnek üldözője, pedig ez a tudomány mellett szépen megfér, a mint erre főleg Németországon szép példákat látunk. Ellenmondás is van a czikkben, a nemzetet illetőleg. A papi jószágokra vonatkozólag szerző logikája sántít sat. De adjuk ezt egészen, mert az eszmecserét a napi sajtó feladatának tartjuk. — A röpirat a következő:

„Még az 1869. évben pendítettem meg egy eszmét, a melynek czélja volt társas életünket átalakítani, a közös jólétet, és közmüvelődést előmozditani.

Ezen eszmét röviden összefoglalva Szabolcsmegye bizottmányához benyujtottam, s az akkori „Tiszavidék“ hasábjain is közzétettem, de annak a bizottmányi gyülésbeni felolvasását a korbeli főispán ur mellőztette.

Azóta nehéz idők folytak le, politikai pártok alakultak, s ezek nem azzal foglalkoztak és foglalkoznak, miként lehetne a közös jólétet és művelődést előmozditani, s miként lehetne erős hazai ipart, kereskedelmet és mezei gazdászatot teremteni, hanem azzal, miként vethesse ki egyik a másikat a nyeregből.

Az előttünk lejátszott renditő dráma megyőzhetett volna bennünket arról, hogy nemzeti önállóságunk és függetlenségünk nem politikai conventióktól, hanem anyagi gazdaságunk és müveltségünktől feltételeztetik.

Habár az 1869. évben eszméimmel kinevettettem, — csakis néhányan akadtak, akik elismerőleg nyilatkoztak ugyan, de azt kivihetetlennek tartották, — több hetekkel ezelőtt indítványomat ujolag megirtam, s az „Ellenőr“ szerkesztőségének megküldöttem azon kérelemmel, hogy azt lapjába felvenni sziveskednék.

A fennebbiekhez hasonló szerencsével jártam: az „Ellenőr“ nem találta méltónak czikkem felvételét.

Én azonban eszméimtől megválni képes nem lévén, veszélyére annak, hogy nevetség tárgyává leszek, iuditványomat ujolag megirom s a lehetőségig közzé teszem.

Socialis reformra van szükségünk, hogy sorsunknak urai lehessünk s azt tetszésünk szerint intézhessük.

Társas életünk ellentéteken alapszik, bolott minden kötés szilárdságát csak kölcsönösség biztosithatja.

Az állam elkülöníti magát a társadalomtól, jogokat gyakorol kötelezettség nélkül.

Elviselhetlen adót követel, anélkül hogy az adózók teherviselési képességét emelné.

A társadalom egyesei önsegélyükre szorittvák, és most azon nép, amely 800 éven keresztül, a jog és birtok képességéből kizárva, az ekeszarvához kötve, — felszabadittatván, de egyszersmind a kezén volt földek nagy részéről meg is fosztatván, realis ismeret, vállalkozó szellem, ezekhez megkivántató ügyesség nélkül, kényszerülve lett szellemi harczra kelni azon elemekkel, a melyek őt szellemileg tulszárnyalják; ezen küzdelemben feltétlenül el kell esnie.

Az erősebb a gyengébbet a törvény oltalma alatt elnyomja, és ezen gyengébbek közzé tartoznak saját nemzetiségünk a többi testvérnemzetekkel együtt.

Dicsekszünk, hogy a zsidókat emancipáltuk, pedig ez nem való: nem nyilvoltak meg az utat arra nézve, hogy velünk megtestvéresüljenek, tehát a társas élet legelső alapfeltételét az emberi jogot s a testvérisülés lehetőségét tagadtuk meg tőlük.

Ugyan minő jogon és okon követelhetjük már most, hogy belénk olvadjanak akkor, midőn mi magunk taszitjuk el őket?

Ellenben feljogositottuk arra hogy az anyagot elsajátithassák, és ezt ők magas szellemi ügyességünkkel fogva el is sajátitják anélkül hogy az hozzánk vissza kerülhetne, mert hiszen az örökösödés utját magunk zártuk el.

Miként kivánhatnók, hogy magyarosodjanak, s egy világnyelvet adjanak fel, egy enyészetnek induló nemzet nyelvéért.

Nem emancipatio volt az, hanem egy kis roszkarattal árulásnak is lehetne nevezni.

Socialis reformot kell tenát behozni s nemzetünket a czivilisatio azon fokára emelni, ahol ő a nyerészkedők uzsoráját s a betolakodók drága segélyét nélkülözhesse, és ezen reformot akként kell keresztül vinni, hogy azáltal a létező érdekek sérelmet ne szenvedjenek, hanem abból inkább mindenki hasznot huzhasson.

Gazdagitsuk meg nemzetünket is ezt következőleg vélem elérhetni:

a) Bocsásson ki a kormány, illetve az ország egyelőre 2—300,000.000 frt záloglevelet oly alakban, hogy az forgó pénz gyanánt szolgálhasson.

Ezen záloglevelek után biztositson 5% as kamatot s a lejárat minden levél hátára nyomatván, törlesztéskor keresztül huzatik.

Kötelezze magát, hogy ezen jegyeket minden közterhek fizetésénél készpénz gyanánt elfogadja.

Ezen záloglevelek azonban csak a következő czélokra fordittassanak.

b) Vásárolja meg az összes koronajószágokat, a községek fekvő vagyonait és minden el adás alá kerülő 500 holdnál nagyobb birtokot.

Osszza fel ezeket 50—100 holdas gazdaszatokra.

Telepitse be ezeket hazánk szegényebb népeivel vallás és nemzetiségi különbség nélkül, vegyitse őket össze, hadd testvérisüljenek meg.

A befektetett tőkét tábláztassa be a megtelepitett birtokra és fizettesse le 90 éves annui tásokban.

Vonja vissza azon törvényt, a melynél fogva a mezei gazdászatot a legkisebb részletekre is felosztathatni, ne engedjen kisebb gazdászatot 50 holdasnál, kivéve talán némely népes városok környékeit.

c) Épittessen minden megyében egy realiskolával összekapcsolt iparképző intézetet.

A befektetett pénzt itt is tábláztassa be, de annak törlesztését azon communitásra rója, a melynek részére épittetett, azon elvnél fogva, mely szerint minden község szegényeit eltartani, s árvált nevelni tartozik.

Ezen intézetekben helyezzen el minden vagyontalan mindkét nembeli árvát, akik bizonyos időben realiskolában fognak képeztetni, többi idejöket pedig iparral töltik.

Készitményeik kereskedésbe jönnek, s a befolyt pénz egy része a neveltetés és egyéb kiadások fedezésére, más része pedig a növendék javára iratik és tőkésittetik.

Ezen müveletek folytán rögtön és nagy mennyiségü pénz fog a kormány kezébe jönni, tehát szükségeit fedezheti.

Az eladósodott birtokos önként fogja amputálni birtokát — mert a kormány annak teljes értékét fizeti meg, — adósságait kifizeti, s megmaradott birtokait instruálja.

A tőkepénzes pénzéhez jutván, mivel azt már hasonmódon elhelyezni nehezebb vagy talán épen nem is lehet, önként más és nálunk még egészen uj vállalatokba fog bocsátkozni mint például a megtelepitett telkek beépitésének közvetitése, vizemelő gépek és müvek felállitása, csatornák ásatása, amelyekkel az esőhiányt pótolni lehetne.

A birtokos szárazság ellen az ily vállalatoknál biztositana.

A telepités folytán a népek összevegyülvén, a különböző ajsku nemzetiségek megtestvérisülnek, s a nemzetiségi küzdelem el fog enyészni; — az emberek beláthatják, hogy a főczél az élet: hogy ama küzdelem, csak agyrém, hogy első sorban emberek lettünk, és csak esetleg tanultunk magyarul, németül stb., hogy akaratunkat kifejezzük, — azért egymás nyelvét bekében megtanuljuk s azt beszéljük amelyik legfolyékonyabb, leghangzatosabb és legtöbbet beszélik.

(Vége köv.)

Szathmáryné jubileuma.

Budapest, október 26.

A ritkaságok ritkaságához tartozik, hogy a nemzeti színház anyira megteljék, mint a menynyire megtelt ma este — Szathmáryné 25 éves jubileumának estéjén.

Ki az a Szathmáryné? Feleky üdvözletének szavaival mondva az, ki „egy negyedszázada hogy e müntézetnek (a nemzeti színháznak) tagja, és Budapest főváros müértő közönségének kedvencz müvésznője.“

S hogy csakugyan kedvencz müvésznője, azt fényesen megmutatá a nagy közönség, ugyannyira, hogy a sokszor oly tágas színház ma szüknek mutatkozott; mert nemcsak minden hely el volt adva, hanem még a zenekarban is közönség foglalt helyet. A nézőtér is ünneplő ruháját öltő magára: teljesen ki volt világitva.

A függöny pontban 7 órakor lebben fel s egy szingazdag, festői képet tár fel a közönség előtt. A szinpad terén a nemzeti szinház tagjai állanak félkörben; mögöttük kissé emelkedettebb helyen a balett foglal helyet allegorikus csoportozatokban, melynek közepén Rotter Irma arany lantot tart kezében.

A jubiláns müvésznőt Prielle Kornália és Felkyné vezetik be a szinpadra. Hosszu, hosszu viharos taps s riadó „éljen“ fogadja az ünnepeltet a közönség részéről. Feleky pedig a perczekig tartó éljenzés lecsillapultával meghatott szavakkal üdvözlé s üdvözletét ekképen végzi:

„Isten tartson meg továbbra is — tisztelt müvésznő — pályadon s mint eddig, ugy haladj ezután is a korral, hogy szeretö pályatársaid és Budapest fővárosának értelmes közönsége ötven éves emlékünnepélyedet is örömmel megülhesse.“

Ujra felkerekedik a tapsvihar, ujra magas hullámokat hány az éljenzés. Most Lendvay egy arany makkokkal diszitett babérkoszorut nyujt át a nemzeti szinház nevében. — Náday a nemzeti szinház tagjai nevében egy ezüst babérkoszoruval lép elő. Lendvayné a kolozsvári szintársulat nevében, Szigligeti Jolán a pályatársak nevében, ezenkivül még az istvántéri, a kecskeméti szinház s a szinképezde nevében nyujtanak át egy-egy diszes koszorut. A kassai szintársulattól pedig egy táviratot, mely igy szól:

„A kitünö müvésznőnek, a gondos hü anyának, a lelkes honleánynak a mai örömnap emlékére elismerő üdvözletüket küldik pályatársai. Sokáig éljen müvészetünknek; óhajtja a kassai állandó szinház személyzete.“

Ezután következett a „Mama“ előadása, mely alatt szintén ujra és ujra viharos tetszéssel tüntette ki a közönség az ünnepelt müvésznőt, ki most szerepén kivül is „mama“ volt, mert vele játszott két fia: Árpád, mint Szegfü ügyvéd, s Károly, mint Ugri Miska.

M. M.

A fővárosból.

Korszakunkat a „programmbeszédek korszakának“ mondják. Soraim homlokzatára tehát nekem is néhány tájékozó szót kellett volna függesztenem, elöre értesitendő a szives olvasót, hogy miről akarok tulajdonképen a „fővárosból“ irni. De ez alkalommal tartalomjegyzéket tenni soraim elére feleslegesnek tartottam; mert ki ne sejtené, hogy e perczben Budapesten lenni és egyébről szólani, mint az északsarki utazókról, szinte lehetetlen.

Mert hisz nemcsak az „ujvilág“ hatalmas falragaszai hirdetik Kepes és Payer ottani megjelenését; (a szegény papiros türelmes s ártatlannal tárogatja a rá nyomatott valótlanságokat) nemcsak a Beleznaykert, a Komlókert, a táncziskolák, „caffé chantant“-ok, „Singhallé“-k, „Volkshallé“-k, „Possenhallé“-k s tudja az ég, még miesoda csodabogarak csábitják Kepes és Payer nevével a hiszékeny közönséget: hanem még az élelmes királyutczai gesztenyesütö is olasz-égbajlatu gyümölcséről hangosan hirdeti „heisse Nordpol-Kastanien“. A dunaparti pékinasnak is jobban fognak most vaniljás pereczei, mert áruczikkének e szavakkal csinál eredményteljes reclamot: „Tessék venni frissen sütött észak sarki pereczet! Északsarki pereczet tessék venni!“ — A „korona“ kávéházbeli virágárus lánya is a szokottnál többet kap most rózsájáért, melyet gavallérjának gomblyukába tüz, kezecskéit azért mondva oly jéghidegeknek, mivel virágait az északisark örök-jég-takarta ligetein szedte. — Egy szóval: Budapesten most mindenminden, még a lélekzésre beszivott levegö is e két szóval van tömenyitve: „Kepes, Payer.“

Szombaton, e hó 17-én esti szürkületkor érkeztek ide mint a fővárosnak vendégei az északsarki utazók: Dr. Kepes hazánkfia s Payer Gyula; velök együtt az expeditió pártfogói; Wilczek gróf, Zichy Ödön gróf és Todesco báró. Az indóháznál a fővárosi hatóság testületén kivül a m. tud.-akadémia, a földrajzi, a földtani társulat és az egyetemi olvasókör testülete üdvözölte az érkezőket. — Két pompás négyes fogat vitte a vendégeket a „Hungária“ szállodába. Sallangos, pántlikás magyar szerszám a négy szürkén; nyalka magyar kocsis, nyalka magyar huszár a bakon. A kiváncsiak ezrei szakadatlan sorfalat képeztek az indóháztól kezdve egész a „Hungária“ szállodáig. A bevonulás egy fejedelem diadalmenetéhez hasonlitott. Ezer meg ezer bájos szem ragyogott az ablakokon ki az esti homályba, veres kardjára ütött, haragos arczot öltött, hogy valahogy el ne érzékenyedjék; de nem sikerült. Utánna jött a judlíom, aztán a kemény komiszszáros, s mig ott rimánkodva kérték a hajthatatlant, erös döngésü ütések rengették meg az egész házat. Szemán Petykó, a tót ispán, vagdaltatta alá a patics épület ágasait, hogy a bent levöre omoljanak. Ekkor aztán a csendbiztos ölbe kapta a papot s ugy vitte ki, utánna mentek a szolgabirók es esküdt, s a pap siró neje s két gyermeke. Butorait pandurok hordták ki s pakoltak fel egy urasági szekérre s ezek fedezete mellett indították el a legközelebbi református lelkész házához. A szekeret aztán követte a papicsalád, melyet a megyei tisztek a falu végéig kisértek ki.

Az ut a temetö mellett vezetett el. Már az egész falu népe elszéledt; ki ismeröihez, vagy másutt levő rokonihoz; de még a temetőben egyeseket lehetett látni . . . Itt egy anya siratta szivszakadva még nem régi hant mellett gyermekét; amott özvegy borult férje fejfájára, ismét másutt anyát siratták. Itt megállt a pap s megáldá a fejják közt sirankozó hiveit, kik sirva rohantak hozzá egy Istenhozzádot mondani . . . . .

A kisérök némán tértek visszza, s kocsira ülve sebessen távoztak, s a pandurok is lóra ülve utánok vágtattak, ott hagyva Szemán Petykót rengeteg felelmei között, kitéve annak, hogy egy egy bus magyar visszatér s jól eldöngeti.

A falu ismét megnépesült. A templomot a báró diszesen felépité. A bádogos torony csillogó hegyébe aranyos keresztet emeltek, a templom belseje sem lön többé oly pusztaság. A deszka falu presbiteriumról szaz orosz vagy oláh szent mereszti rád szemeit; a négyszögü oltár felett csillogó mennyezet áll, — a falakon szintén szentek seregei bámulnak alá . . . . Csakhogy a templomban imádkozó nép nem magyarul dicséri az urat, és ez előtt éppen nem értette; sőt most sem beszéli a szép, erőteljes és zengzetes magyar nyelvet!!!

Ha az ember teljesen magyar vidékeken jár, sokszor csodálkozik, hol vette magát a tősgyökeres magyar nép között egy egy idegen telep?!.. Ez elbeszélés megfejti a csodálkozást.

Kiss Kálmán.

TARCZA.

Hogyan is származtak az idegen telepek?

(Elbeszélés.)

V.

A szatmári egyházmegye vérmes reményei nem teljesültek. A vármegye mint nyakasokat, engedetlenieket elitélte a csegöldi jobbágyokat, s miután földesurokat a törvényes bizonyság előtt szemtül szembe kinevették s ez által engedetlenségöket bebizonyiták, s jobbágyi tartozmányaikat nem teljesitték; ezen indokoknál fogva a kibecsültetést elrendelvén, a földesurnak megengedte, hogy helyettök más jobbágyokat telepithessen.

Kijött a végrehajtó bizottság is, hogy az itéletet végrehajtsa. A szolgabiró szándékosan beteg lett, más járásból kelle helyettesiteni egy papistát. Az esküdt könyeit törölte; a komiszszárius keményszivü ember volt, hát káromkodott, szidta a németet; mert a németet szidni régi ős szokás! De felderült ám Szemán Petykónak! Hogy is ne, az ő hosszu kezei emelték az első fejszét a templom nehéz ajtajára; mert a pap át nem adta a kulcsokat.

A templom előtt ugyan is mogorva pandurok vettek állást, kezeikkel kardmarkolaton s a karabinon. Köröttök siró nők, jajgató gyermekek s egy két könyező öreg. Minden fejsze csapásnál, melylyel Szemán Petykó s az általa vezetett urasági cselédek a templom ajtaját vágták, egy egy ujabb kiáltás és jajgatás lön hallható. Végre a nehéz ajtó összeomlott. Szemán Petykó berohant, s legott összevágta az urasztalát, leszakgatta a kathedrát, kiszórta az énekes könyveket s az összetépett bibliát, melyeknek lapjait ereklyeként kapdosták fel a siró nők és gyermekek . . .

Bus csoportok jártak-keltek itt ott mindenfele. Itt szekereket pakoltak; amott épületeinek elhordható részét bontogatta le egy egy gazda; az elhagyott házak ablakain tekintgetett be még egy egy visszatérő valamit keresve . . . .

Végre este fele üres lett a falu, csak még egyetlen ház lakója nem költözött ki, nem is mutatkozott. Ez a pap volt. Szemán Petykó kényteleu volt ennek ajtaját is bevágni. Még erre sem jött ki. A kis rövid esküdt ment be hozzá, hogy kapaczitálja. Ott ült asztala mellett s családjának Jeremiás siralmait olvasá. A kis ember elsöben

végett kijelentette, hogy nem él oly nyomott körülmények közt, mint jószivü, ártatlan lelkü olvasó közönsége gondolja, melynek szeretete s bizalmas szolgálatkészsége öt örökre lekötelezte.

A „Times“ nemrég azt irta, hogy Magyarország nem számolhat többé angol pénzre, miután nincs már elzálogolni valója, mire Ghiczy Kálmán a londoni Rotschild-házhoz egy munkálatot küldött, kimutatva, hogy hazánk 1867 óta többet ruházott be, mint a mennyi kölcsönt fölvett, és hogy pénzügyünk lassankint rendbehozható, e munkálatnak nagy része van abban, hogy a közelebbi aláirás a „Times“ daczára is jól sikerült.

Fővárosi és vidéki rövid hirek.

— **Halottak napján** a fővárosi tanács a Batthyány Lajos mauzoleumát kivilágittatja. E helyre, s a honvédek és irodalmi jelesek sirjához az ifjuság diszmenetben vonul ki.

— **A sugár ut épitési vonalában** eső könyök utcza jobboldali részén levő házakat számszerint 25-öt Temesvári vállalkozó megvásárolta 40,000 frtért illetőleg azok épitési anyagjait. E házvonalt april végeig tartozik lebontatni.

— **B. Eötvös Lorant**, a budapesti egyetemen a felsőbb természettan rendes tanárát a közoktatási miniszter a kisérleti természettani elöadásokra is felhatalmazta.

— **A nemzeti zenedénél** az elhunyt Feigler Victor helyére Erney Józsefet választották meg a zeneelmélet és zene szerzés tanárául.

— **A képviselőház** oct. 21-ik ülésén a ház tisztviselöit választák meg az uj ülésszakra. Alelnökké Bánó József, másodalelnökké Torma Károly, háznagygyá Kovács László választatott; a balközép jelöltjei az alelnökségre b. Simonyí Lajos és Tisza László voltak, a háznagyságra Jankovics Miklós; jegyzők a pártok közös megállapodás szerint Beöthy Algernon, Huszár Imre, Mihályi Péter, Szeniczei Ödön, Széll Kálmán Tombor Iván és Wächter Frigyes lettek. Ezután a ház osztályait alakiták meg sorshuzás szerint.

— **Jókainé asszony** a jövő hó közepén Kolozsvárra megy hat vendégjátékra. nov. 21-kén lép fel először. A kitüzött darabok ezek: „Béldi Pál“ „Machbet“ „Coriolán“ „VIII-dik Henrik“ „Stuart Mária“ „Rang és szerelem.“

— **Jókai berlini kiadója**: Janke jelenleg ismét Pesten van, nagy regényirónkkal némely ujabb kiadás ügyében értekezni.

— **A legközelebb Pesten tartott** protestáns egyleti gyülés megnyitásakor Szász Gerö mondott lánglelkesedéstöl buzgó jeles s hatásos hitszónoklatot. A gyülés fömozzanatát pedig Szász Károly következő czimü felolvasása képezte: „Miért apad folyvást a ref. lelkész jelöltek száma s miért hanyatlik általában a lelkészi tekintély?“ Elmondá ide vonatkozólag, hogy emelni kel a papi pálya anyagi jóllétét. A lelkészeknek kezökbe venni a községek erkölcsi, mivelődési életének vezetését, s kibékiteni a korszellemet, a tudományt a háromszázados hagyománynyal, mert, — ugymond, — a 16-ik század reformatioja nem volt az utolsó, hanem még folyvást tart s a reform utján egyre haladni kell. Ballagi Mór inditványozta, hogy e nagy hatást keltett felolvasást ki kell nyomatni, mely ellen Szász Károly maga tiltakozott, miután az az europai viszonyok figyelembe vétele nélkül készült.

— **Az öreg Tancsics Mihályt** nagy bajba keverte a háziuraság. Az üllöi ut közelében, mint a „F. L.“ irja nehány év elött házat építtetett magának, s azt akkor ünnepélyesen fel is avatták, 33,000 frt teher fekszik rajta negyven évi törlesztésre, s mivel a részleteket a lakbér leszállása miatt nem tudja fizetni, e ház árverelés alá jut. Mikor felépült, e házat 93,000 frtra becsülték, mig mai becsára csak 47,000 frt., megeshetik azonban, hogy az épület becsáron alul kel el, s akkor a szegény öreg tönkre jut. Vajha akadnának rá árverelök s megadnák érte azt, mit valóban megér.

— **Igen érdekes vizsgálat** van folyamatban Ungmegye felvidékén, mint irja az „Ung“ Solyák Vazul sztavrai lakos ugyanis folyamodványt nyujtott be a honvédelmi miniszteriumhoz, melyben előadja, hogy az 1848/9-ik évi hadjárat alkalmával egy huszár csapat jött Gácsországból hazánkba s egy nagyobb összeg pénzt vesztett el Sztavona községhatárában. Ez összeg pénzt folyamodó Solyák Vazul és Linykó Jaczkó megtalálták: minthogy öt ez utóbbi megrövidité, kéri a megtalált pénznek Linykó Jaczkótól való elvételét. E folyamodványt a honvédelmi miniszter vizsgálat s jelentés tétel végett Ungmegye közönségéhez küldte le s innen a vizsgálat eszközlésével a bereznai járás szolgabirája bizatott meg. — Dr. Kepes Gyula f. év nov. 5-ikén fog Beregszászban ünnepélyesen fogadtatni, hol az „Arany oroszlány“ czimü vendéglő nagytermében tiszteletére disz lakoma rendeztetik. — „Nefelejts koporsók.“ Tóth István Csongrád városi okleveles mérnök, eddig nem ismert oly uj vegyüléket talált fel, mely sokkal sürübb az üvegnél, tiszta, fehér, átlátszó szinü. Ezen anyagból készült koporsóba helyezett hulla a sirbolt alatt 50 vagy 80 évig el nem rothad. Ha a feltaláló e koporsó használatára nézve a kereskedelmi miniszteriumtól 30 évre szabadalmat nyer, Magyarországon 7 városban: Budapesten, Kassán, Pécsett, Debreczenben, Temesvárott, Kolozsvárott és Zágrábban fog raktárakat és hozzá müszaki hivatalokat felállitani. — Mezőkeresztesen, — mint a „Borsod“ irja — a mult vasárnap tartotta Duko Ferencz orsz. képviselő beszámoló beszédét. Ott volt Simonyi Ernő és Mocsáry Lajos is. — A szüretek majd mindenütt bevégződtek. A miskolczi borok, mint a lapok irják, kitünő minőségüek, eladási árak gönczi hordónként 18—24 forintjával kelnek. Beregszászban 22 forintjával. — Zsibón adóért lefoglalt terményt árvereztek. A katonai megbizott gyalogezredbeli kapitány Spinger József ur az árverezők közzé állván, árverezett, mig jó drágán rá sózták. Senki semsejtette, mit akarhat a katona a 3 szekér csös máléval? A kapitány lefizette az 54 forint vételárt s aztán a jelenlevő solymosi papnak azt mondta, hogyha szegények az adóhátralékosak, a tengerit adja vissza nekik, ha pedig jó móduak, ossza ki a szegények között. — Debreczen város környékén garázdálkodó Dobos Gábor nevével egy élelmes utas halálosan megijesztett s eredeti utjáról messze elterelt egy suhancz fuvarost. Megállitá ugyanis a fuvarost, pisztolyt szegzett mellének s rákiáltott: „ismersz-e? én vagyok az a hires Dobos Gábor!“ „És most hajts“ szólott elhelyezkedvén az ülésben D-re. Hosszas utazás után meg is érkeztek a mondott helyre, hol a rabló ismét elövonta fegyverét s mondá neki, várjon mig vissza jö s azzal eltünt egy szegényes ház ajtaján. A fuvaros alig várta, hogy egyedül lehessen, nosza közzé vág lovának és „tolvaj“ „rabló“ kiáltásaival fellármázta a falut. Az összegyült lakosság pedig megfogta Dobos Gábor helyett Szilágyi Ferenczet.

UJDONSÁGOK.

— (K) **Szegény „Bandi bácsi!“** Egy jó barátunkat tettük vasárnap este a sirba, kinek halála nemcsak városunkban, hanem szélesebb körben is közsajnálatot ébresztett: Szakai Endrét. Ki ne ismerte volna szegény „Bandi bácsit?“ Derék, becsületes, jó ember volt. Meghazudtolta élete amaz ismeretes közmondást: lupus homini homo; mert hü, önfeláldozó barátja volt kortársainak, gondos örző pajtásunk nekünk fiatalabbaknak; a ki nem neheztelt ránk sohasem, ha pajzánkodtunk gyöngeségei fölött, mert tudta, hogy csupán azért tréfálózunk vele — mert szeretjük. Szerette is ötet közülünk mindenki. Mint a közélet emberének „szigoru pontosság“ volt jelszava. Hiszen délelött még megjelent hivatalszobájában s d. u. 2 órakor már elterjedt halálhire! Temetése oly csendes, zajtalan volt — mint élete. — Nem egy háznál fogják emlegetni a hosszu téli estéken át a jóbarátot, ki mindenkihez be tudott térni egy perczre, mindenkihez volt egy-két jó szava, nem bántott senkit, tisztelte az érdemet s öröme telt benne, ha visszavonulhatott a derekabb előtt. — Szegény „Bandi bácsi!“ — Áldás lengjen hamvai felett!

Felhivás a népnevelés barátaihoz, **különösen a ref. néptanitókhoz.** — A Nyiregyháza vidéki ref. tanitó-egylet okt. 28-án Nyiregyházán megalakulván, a már e czélból eleve készitett alapszabály javaslat némi módositásokkal elfogadtatott. Midőn erről tisztelettel értesiteném a népnevelés barátjait, különösen a néptanitókat, egyszersmind az érdekeltek meleg részvétét kérem ki az ifju egylet iránt! Kik meg vannak a felöl győződve, hogy a népnevelés egyik leghathatósabb emeltyüje a népek boldogsága és jólétének: azok azt hiszem, nem vonandják vissza ez egy'ettöl szellemi s anyagi támogatásaikat. Az egylet czélja, önként értetik, — más nem lehet, mint a népnevelés előbb mozditása, mely egyesülés a kölcsönös egymásra hatás, az e téren szerzett tapasztalatok megvitatása következtében sokkal sikeresebben mozdittathatik elő. — Egyleti évi tagsági dij csak egy forint, mely összeg szaklapok s folyóiratok szerzésére forditattik. — Nem mulaszthatom el különösen a ref. néptanitó urakhoz, legkülönösebben pedig a Nyiregyháza vidéki ref. tanitó-egylet hatáskörébe eső tanitókhoz fordulni azon szives és meleg kérelemmel: méltóztassanak ez egylet iránt, mint annak különben is erkölcsileg kötelezett tagjai, meleg buzgólkodást és részvétet tanusitani! Némi leverő érzettel kellett tapasztalnunk, az alakuló gyülés alkalmával, hogy a Nyiregyház vidéki ref. tanitó-egylet körébe eső tanitó uraknak alig egy harmad része volt jelen, mely mindenesetre leverő körülmény lenne, ha figyelembe nem vennők a mai nyommasztó viszonyokat, melyek sok szükebb anyagi korlátok között levő tanitóra nézve majdnem lehetetlenné teszik az utazhatást. Jövőre nézve együttes tanácskozás folytán majd keresendünk valami módot, mely lehetővé tegye mindenkire nézve a megjelenhetést. — Napjainkban a tanitói testület csak ugy emelkedhetik a kor szinvonalára, ha kölcsönös támogatással, vállvetve halad a tanitói rögös, de annál több lelkimegelégedéssel járó pályán. A nevelés szentügyén kivül egyéb körülmények is eröteljes hangon sürgetik a tanitói testületet, hogy egyesülés által teremtsen magának oly álláspontot, melyről legalább nyugtatólag tekinthessen a jövő felé; ilyen mindenek felett a tanitói gyámpénztár ügye, mely iránt eddig oly csekély volt az érdeklődés. — Végül mint ez egyletnek ez időszerint elválasztott elnöke, miután magamat szives bizalmukba és támogatásukba ajánlanám: maradtam szives hazafias üdvözlettel Nyiregyházán, okt. 29. 1874. Lukács Ödön a Nyiregyháza vidéki ref. tanitói egyesület elnöke.

— (!) **A Nyiregyháza vidéki** ref. tanitóegylet okt. 28-án tartotta meg Nyiregyházán Lukács Ödön elnöklete mellett — kit ezen tisztel az esperest bizott meg, alakuló gyülését. Elnök felhivására a tanitóitestület jelenvolt tagjai egyletté alakultak. Az alapszabály-javaslatot némi módositásokkal elfogadták. Elnökül egyhangulag Lukács Ödön ref. lelkészt, alelnökül Gavallér József pazonyi, pénztárnok s könyvtárnokul, Varga Antal nyiregyházai, — jegyzőül Vágó Gyula bogdányi, — választmányi tagokul Horváth István kállói és Szabó Antal halászi tanitók választattak meg, mindnyájan egyhangulag. Az ügyrendi szabályok kidolgozása és jövő gyülés elé leendő terjesztésére Gavallér József elnöklete mellett Horváth István, Kocsis Gábor, Vágó Gyula és Varga Antal tanitó urak küldettek ki. A jövő gyülés tárgyaiul kitüzetett az ügyrendi szabályok megvitatásán kivül: 1. Előadás a métermértékről Horváth István által. 2. Értekezés Vágó Gyulától, melynek tárgya s czime később fog az elnöknek tudomására hozatni. —

— (!) **Alólirott** midőn hálás szivvel megköszönném ngs Kiss József tanfelügyelő urnak, nemkülönben tek. Bodnár István urnak, melyszerint szorgalmas igyekezetemet méltányolva, nevelőintézetemet ajánlólag felterjeszteni kegyeskedtek a nm. közoktatásügyi miniszteriumhoz: igérem, hogy szorgalmam ezutánra még nevekedni fog, hogy azonban müködésem eredményt mutathasson fel, mennél nagyobb pártfogásért esedezem. Intézetetemben lehető jutányos ár melletti teljes ellátás mellett az illető növendékek részesülhetnek ruhaszabás és fehérnemü varrásban külön nevelőnétől, a diszmunkákban is mesterileg vezettetnek.

László Józsefné,
nőnevelő-intézet tulajdonos.

= **Az e lapok szerkesztője** által javaslatba hozott „Országos ujságirói egyesület“-re nézve több; különösen vidéki lapok pártolólag nyilatkoztak! A fővárosi sajtó kisebb nagyobb közönynyel fogadta azt. E kis ujdonsági czikknek nem czélja ujabb érvekkel támogatni az inditványt, pusztán felhivni azon lapok vezetőit, kik még e tekintetben nem nyilatkoztak, nyilatkozatra. Hadd lássuk és tudjuk, hogy hányan vagyunk, kik e tekintetben egyetértünk, hogy az eszme sikeres megoldását foganatosithassuk mielőbb. Nincs oly eszme, melynek ellenségei ne volnának, az uttörés mindenkor nehéz, de azért csak vessük a magot és plántáljunk, majd csak elkövetkezik valaha a gyümölcsözés is.

— **Az északi expeditióban részt vett** Dr. Kepes Gyula jeles hazánkfia, mint értesültünk s már más izben is jeleztük, városunkat is szerencséltetni fogja becses látogatásával. A látogatás czélja mint tudjuk családias leend, azonban hiszszük, hogy városunk elöljárósága, más vidéki városok példájára, buzdulni fog, s meghozza az elismerés adóját a tudománynak Valamint hisszük, hogy a tudomány barátjai is alakulni fognak, hogy tiszteletére egy disz lakomát rendezzenek. Ugy halljuk, hogy Kepest fel akarják kérni, hogy a helybeli gymnasium javára felolvasást tartson.

(K.) **Mükedvelőink**, alig pár hét mulva a szinészek eltávozása után, jótékony czélu első előadásukat adták vasárnap okt. 25-ikén. „A regény vége“ és a „Szakács és titkár“ czimü vigjátékokat választák ezen alkalomra. Az összevágó, csinos, kerekded előadás számos izben ragadta magával a szép számu közönséget, mely elismerésül a virágcsokrok egész özönét szórta a szinpadra. Pedig már féltünk, hogy a „mannsbergeri jodlirozások“ közönségünk izlésére kártékony befolyást gyakoroltak. Örömmel győződtünk meg az ellenkezőről. A nemes versenyben: Putz Jenni, Galánffy Fáni, Domján Zsuzsa, Palicz Lenke, Kovács Erzsi kisasszonyok, Maurer Károly, Nagy Kálmán, Majerszky M., Angyal Gyula, Kovács Károly és Bartholomaeidesz K. urak vettek részt. Putz Jenni k. a. felvonás közt a „Prófétából“ csinosan énekelt egy dalrészt Szénffy Gyula ur zongora kiséréte mellett. A jövedelem, mely fele részben a helybeli nőegylet és a gymnasium közt osztatik meg, 150 forintra rugott, a mi mindenesetre szép eredménynek mondható. Kitartást és jókedvet kivánunk mükedvelőinknek, a közönség elismerése bizonyára nem fog elmaradni. A zongoráról azt jegyezte meg az én kedves uram bátyám, hogy „hallott ő már annál rosszabb — czimbalmot is.“ Igaza lehet.

— **A nyiregyházi ág. ev. gymnasium** javára a magyar kir. miniszterium engedélyével egy jótékony sorsjáték rendeztetik, egy e végre kinevezett bizottság által. A bizottság élén a helybeli iskolatanács elnöksége áll. A nyeremények száma 400 darab lesz. Ezek közül az első három ezüst fönyeremény értéke 300 frtot tesz, a többi nyereménytárgyak elkészitése és megszerzése nagyobbrészt a minden szép és jóért lelkesülő hölgyek áldozatkészsége által remélhető. A huzás 1875-dik év majus elsején fog megtörténni. A csinosan kiállitott rózsaszinü 50 krajczáros sorsjegyek több ezer példányban küldettek szét a vidékre elárusitás végett, helyben föleg Illincz Gyula ur könyvkereskedésében kaphatók. Ajánljuk a tanügy lelkes pártfogóinak!

— **Teitelbaum lovag ur** — mint hirlik — a nyiregyházi ág. ev. gymnasium javára rendezendő sorsjáték alkalmával egy 200 frt értékü lovat szándékozik nyereménytárgyul ajándékozni. Ha e hir valósul, akkor a lovag ur, ujra fényes bizonyitéka annak, miként kell egy nemesen lelkesülő kebelnek áldozni a tanügyért.

— **A nyiregyházi ág. ev. elemi iskolák** alsóbb osztályaiba csak a szüret után indult meg a valódi tanoncz sorozás. Az illető városi tanácsnok erélyesen szorgalmazza ugyan az iskoláztatást, mégis, kivált az első osztályokban, a tanköteleseknek fele jár az iskolába; sok még az iskola kerülő. — Képzelhető, mily nagy öröme lehet majd az osztálytanitónak, ha novemberben minden taneneza összegyül s megkezdheti a rendszeres tanitást, mennyi mulatsága lesz azokkal az angyalszelid jóságu és természetü, mindig csendesen ülő és fogékony tanonczokkal, kivált ha megközeliti a százat! Mennyi élvezetet nyujt oly gyermekek nevelését vezetni, a kik tiz hónap helyett alig ötig látogatják a tanodát! Valóban gyönyör-élet kedves atyámfia! Oh jer élvezd csak egy tanévig az iskola illatos legét, probáld meg a tanitó kényelmes életét, és ha ezt teszed, fogadom nem fogod irigyleni sovány kenyerét, sanyaru helyzetét, de még kevésbé megérdemlett szerény fizetését!

! **Beküldetett.** „Gyöngyössy Sámuel egyházi beszédei közönséges alkalmi és gyászesetekre“ 1-ső kötet. E korszerü predikácziók bővebb ismertetését és méltánylását jövő számunk hozandja.

— **Felhivás**! Minthogy a f. év s hó 10-ikén. Nyirbátorban tartandó egyházmegyei gyülés ideje alatt egyszersmind papi értekezlet is fog tartatni: tisztelettel értesitem e felöl a Nyiregyházai papi kör tagjait s egyuttal ezennel meghivom a papi értekezleti gyülésre. Litkei Péter.

(n.) **A hajdu-nánási** postahivatal f. hó 10-én, a karászi póstahivatal f. hó 16-án ideiglenesen beszüntettek. Nánás a h.-doroghi postahivatalnak kézbesitési köréhez, Karász, Gyulaháza és Petneháza pedig a pátroha-thassi postahivatalnak kézbesitési köréhez csatoltattak.

(n) **A felső szabolcsi ref. egyházmegye** folyó év nov. hó 10-ik napján Nyir-Bátorban tartandja meg őszi képviseleti gyülését, hol többek közt a „Tisza“ biztositó banknak a lelkészek és egyházak biztositására vonatkozó tervezete is tárgyalás alá kerülend. A terv, ha kivihető less igen szép és előnyös, vajha segitene valamit egyházaink szük korlátu anyagi helyzetén. Részvéttel tudatjuk a tárgygyal összefüggőleg, hogy ref. egyházmegyei buzgó, tevékeny esperestünk gyengélkedő egészségi állapotban van. Adja Isten, hogy hova elébb tökéletes meggyógyulása felől irhassunk.

× **Erős fagyok s csipős derekkel kezd** köszönteni bennünket tél apó. A fák lehullatták leveleiket. Ma holnap tüz mellé házba szorulunk. Mit teszünk majd valami jót és hasznosat az unalmas téli estéken? Az idő valóban és annak körülményei nem hangolnak bennünket lelkesedésre semmi üdvös eszme létesitésére! A mükedvelő társulat már adja életjelét, azonban nem ártana e mellett még mást is létesiteni. Például felolvasásokat! Nyiregyházán annyi jeles képzett egyén van együtt! Én hiszem, hogy a kezdeményezés szivesen fogadtatnék, s az eszme nem szenvedne hajótörést csak ember kellene a gátra!...

(l) **Vettük a „Természetgyógyász.**, 8-ik számát következő tartalommal: 1., Ajánlat (votivum). 2., A gyógytanbani (?) babonahit. 3., Szellemi s testi satnyulás. 4., Kóreset saját naplómból. 5., Haladásunk. Mindenesetre figyelmet érdemlő azon önzetlen törekvés szerkesztő részéről, melylyel a szenvedő emberiséget az eddigi tévutról visszatériteni igyekszik. Alig lehet képzelni oly önzetlen embert, ki a mi jó öreg doktorbácsinkat e téren ne üdvözölné!

Üzleti értesités.

A nyiregyházi terménycsarnoknál okt. hó 24-én bejegyzett terményárak.

	Piaczi ár.	*Kereskedési ár.* 100 koboltól kezdve
Rozs 00—00 fontos	3.20—3.30	
80—80 „	0.00—0.00	3.35—3.40
Buza „	0.00—0.00	3.50—4.25
88—89½ „	0.00—0.00	
Árpa . . .	2.30—240.	
Zab . . .	1.65—1.70	
Tengeri . .	2.30—2.40	
Köles . .	0.00—0.00	
Bab, tiszta fehér	6.25—6.50	
Bükköny . .	0.00—0.00	
Káposztarepcze .	0.00—0.00	
Lenmag . .	0.00—0.00	
Gomborka . .	0.00—0.00	
Kendermag . .	0.00—0.00	
Mák . . .	0.00—0.00	
Napraforgó olaj .	0.00—0.00	
Szesz ³⁰/₁₁ itcze	19½	18 17½

Felelős szerkesztő: **LUKÁCS ÖDÖN.**

Nyilttér.

Fényirdahelyiség változtatás.

A g. cath. templom melletti szeglet (Vitézféle házban) már régebb idő óta fennállott mütermünket a Nagykállói utcza elején lévő Tregjár-féle házhoz tettük át; melyről midőn a nagyérdemü közönséget értesiteni sietünk. Van szerencsénk egyszersmind tudatni, hogy mütermünket teljes az ujabb követelményeknek megfelelőleg rendeztük be; mely is f. év és hó nov. 10-ikén megnyittatván, azontul ugy a téli, mint a nyári idényben a fényképeztetni szándékozók rendelkezésére áll. Fényképezések lehető jutányos ár mellett eszközöltetnek.

Egyszersmind azt is tudatjuk, hogy a Holbein festő czég minden szakmájába vágó munkákat itt fogad el.

JENEY és TÁRSA,
fényképészek
(1—2) Nyiregyházán.

HIRDETÉSEK:

POLLÁK

ujonnan nyitott

27 kros

egyetemes árucsarnokában Bécs Mariahilferstrasse I.

a legszigorubb jótállással az áruk legujabb minőségeért s valódiságáért, s nagyban s kicsinben kapható

Gyapjuruha-szövetek

mindig a legfinomabbak és divatosabbak miden szinben, sima, csikos vagy koczkás még pedig **Lüster, Rips** s **Diogonalplaid kelmék,** egyszinü és caricirozott scott pladkelme; legujabb és legszebb őszi és téli

Nordpol-flanell

(Wattmol) s legujabb nordpol kelmék, divatos ruha barchet, cosmanosi perkal, Cretoo, török piqué hálóköntösnek, kék, barna s fehér sinór és flanel barchet, rumburgi, hollandi és készitetlen sziléziai fonalvászon, házi- s bőrvászon szines és virágos cziczmouslin és csipke-függönyök, atlasz-gradl, szives ágynemü, vászondamaszt-törölközök, matrácz és diván gradl, chiffon $^5/_4$ és $^6/_4$ széles, selyem s kásmér nyakkendők, hosszu és rövid harisnyák, keztyük, vászon és batiszt zsebkendők, csipke, selyem és bársony szalagok mindenféle szinnel és szélességgel stb. és számos ezer egyéb tárgyak.

Mind csak

27 krajczár.

A szétküldések utánvét mellett azonnal lelkiismeretesen teljesittetnek. Mustrák és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Csak 27 krért

rőf, darab s pár számra, szigoru jótállással az áruk legjobb minőségéért és nagyban és kicsinben árultatnak

Gyapju-ruhaszövetek,

mindig a legfinomabbak és divatosabbak minden szinben, sima, csikos, vagy scot caricirt még pedig **Lüster, Rips, Diogonalplaid szövet,** egyszinu és skót modoru plaidkelme, s a legujabb s legszebb őszi és téli

Nordpol-Flanell

(Wattmol) és a legnehezebb uj nordpol kelmék, divatos ruhabarchet, cosmanosi perkal, creton török háló-köntösnek, pique, kék, barna és fehér sinór és flanel barchet, rumburgi, hollandi és készitetlen sziléziai fonalvászon, házi- s bőrvászon, szines és virágos czicz, mouzlin és csipke-függönyök, atlasz-grandl, szines ágynemü, vászondamaszt-törölközök, matrácz- és diván grandl, chiffon $^5/_4$ s $^6/_4$ széles, selyem s kásmér nyakkendók, hosszu és rövid harisnyák, keztyük, vászon- és batiszt zsebkendők, csipke, selyem és bársony szalagok mindenféle szinnel és szélességgel, több ezernyi más tárgyakkal egyesegyedül kaphatók a szilárd hitelünek ismert **legidősb s legelsőbb alapitott**

27 kros

árucsarnokban

Bécsben, Kärtnerstrasse 34.

(Bürgerspital Gebäude.)

Megrendelések utánvét mellett pontosan és lelkiismeretesen; mustrák és árjegyzék ingyen. (1—30)

Női köpenyek,

NŐI BUNDÁK

és

női kész ruhákat

ajánl a n. é. közönségnek

AZ ŐSZI ÉS TELI IDÉNYRE

ROTT LIPÓT és TESTVÉRE,

női divatraktára

Debreczenben, főplacz 214. sz. a.

Nemkülönben ajánljuk gazdag választéku futó és pamlag szőnyegeinket.

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

2—3

Hirdetés.

100, azaz száz szekér saját termelésü, finomul és gonddal szárasztott első osztályu gyepszéna eladó. Értekezhetni személyesen vagy irásilag Berczelen (u. p. Gáva)

Kövér László

tulajdonosnál.

(1—2)

Kerestetik:

Alkalmas lakás, egész ellátással, illető fizetés mellett müvelt uri családnál Kemecsén nőtelen orvos számára. — Szives levélbeli ajánlatok f. évi november hó 15-ig alulirotthoz intézendők.

Weisz Gyula,

(2—2) kiérd. államvasut és bányamü-orvos.

Nyir-Baktán.

Hirdetés.

A Paszabi kir. kisebb haszonvételek 1875. év január 1-én kezdődő 3 évre, árverés utján f. évi november 9-én d. e. 10 órakor Paszabon haszonbérbe adatnak. 200 frt bánompénzzel az árverelni szándékozók tisztelettel meghivatnak. — Az árverési feltételek Paszabon a községházánál addig is megtekinthetők. — Berczel, 1874. okt. 17.

VÁMDY ANTAL,

közbirtokossági jegyző.

(2—2)

Hirdetés.

Vagyonbukott Kralovanszky László csődtömegéhez tartozó butorok, s különböző házi eszközökből álló egyéb összes ingóságoknak a csődválasztmány határozata folytán f. e. nov. 4-kén d. u. 2 órakor szükség esetében következő napjain a vagyonbukott csődtömegéhez tartozó lakó háznál elfognak árverelteni; mire a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Moesz Adolf,

(1) tömeggondnok.

Különleges hatása

az Anatherin-szájviznek,

melyet dr. **Popp J. G.** cs. kir. udv. fogorvos készit Bécsben, előadva dr. Janell Gyula gyakorló fogorvostól. Rendelvényeztetik a bécsi klinikában, valamint dr. Opolcer tanár, rector, magy. és kir. szász udvari tanácsos dr. Kletzinsky, dr. Brantz, dr. Heller stb. orvos urak által.

Ezen szer főkép a fogak kitisztitására szolgál. Vegyészeti tulajdonságánal fogva feloldja a fogak közt és a fogakon a nyálkát.

Használata leginkább étkezés után ajánlható, mert a fogak közt visszamaradó husrészecskék rothadásba menvén át, igy a fogak állagát megtámadva, a szájban büdös lehelletet gerjesztenek.

M g azon esetben is, ha a borkő már lerakodásban van, használható e szer, mert a megkeménykedés ellen működik. Mert, ha csak a fog egy kis része is letörik, akkor az igy megsértett fog csontszuba esik és okvetlen elpusztulvan, a többi egészséges fogakat is megrontja.

A fogak szép és természetes színét visszaadja, mert minden idegen mázt vegyileg széthont és megsemmisit.

Igen hasznosnak bizonyul állogak tisztántartásában. Eredeti fényüket és ragyogásukat visszaadja, a borkő-lerakodást meggátolja és minden büzös szag ellen megvédi.

Azon fájdalmakat, melyeket az odvas és romlott fogak okoznak, nemcsak enyhiti, hanem a baj tovább haladását is meggátolja.

Hatályosnak bizonyul az Anatherin-szájviz a foghus rothadásánál, valamint biztos és sikeres enyhitő szer az odvas fogak fájdalmai ellen, csuzos fogfájdalmaknál. Az Anatherin-szájviz könnyen és anélkül, hogy valami hátránytól félni kellene, enyhiti a fájdalmakat a legrövidebb idő alatt.

Mindenkelelett megbecsülhetlen az Anatherin-szájviz a lehellet jó illatának fentartásában és a büzösség eltávolitásában; s elegendő, ha napjában néhányszor kiöblitjük szánkat e vizzel.

Nem ajánlható elegge a taplós foghus ellen. Ha az Anatherin-szájviz mintegy négy hétig utasitás szerint használtatik, akkor a beteg foghus halványsága eltünik és kellemes rózsaszinnek ad helyet.

Nem kevésbé kitünőnek bizonyul az Anatherin szájviz a mozgó fogak ellen. Ez oly baj, melyben a gümőkórosok, valamint öreg emberek szenvednek.

Biztos szer az Anatherin-szájviz: a könnyen vérző foghus ellen. Ennek oka a fogedénynek gyengeségében rejlik. Ez esetben erős fogkefe szükséges, mert ez a foghust edzi, miáltal uj működésre ébreszti azt. — Ára 1 ft 40 kr.

Anatherin fogpép

Dr. Popp J. G. cs. kir. fogorvostól Bécsben.

Ezen vegyülék a lehelletet tisztán és üdén tartja, és arra szolgál, hogy a fogaknak csillogó fehér kinézést kölcsönözzön, ezek romlását akadályozza és a foghust erősbitse.

Dr. Popp J. G.

növényfogpora

olykép tisztitja a fogat, hogy mindennapi használata által az oly kellemetlen fogkő eltávolittatik és a fog fehérség és finomság tekintetében nyer. — Egy doboz ára 63 kr. o. é.

Kapható: Nyiregyházán Bertalan P., Häuffel L., Tisza-Lökön Valkó E., Nánáson Ujvári S., Hadházon Szilay J., N.-Kállóban Hvezda K., Szathmáron Ember J. és Meyer G., Debreczenben dr. Rotschnek, Tamássy B., Rózsás F. és Mihály uraknál. (13—18)

Hirdetmény.

A méltóságos szepesi püspökség és káptalan közös tulajdonához tartozó Ó-Liszka városában gyakorlandó italmérés uri joga 1875-ik évi január 1-től 1877-ik év deczember végéig számitandó 3 évre f. év november 9-én Liszka városában megtartandó nyilvános árverés utján haszonbérbe fog adatni. Miről a bérleni szándékozók avval értesittetnek, hogy az árverés feltételek a liszkai uradalmi tiszttartóságnál megtekinthetők. (3—3)

Csak 1 fttal vagy 1 tallérral lehet nyerni.

375,000 ftot vagy tallért

mint legm-gasabb nyereményt a hamburgi legujabb pénzsorsjátéknál, mely a magas kormány által van engedélyezve s garantirozva.

43,000 főny remény (a huzás rövid hónapok multva megtörte ik !) tartalmaz következő főnyereményeket: **250,000; 125,000; 90,000; 60,000; 40,000; 36,000; 30,000; 24,000; 20,000; 18,000; 15,000; 12,000;** — 20-szor **2400;** 412-szer **1400** stb. stb. nyeremenyeket.

Mindenki kap tőlem egy eredeti egész sorsjegyet (nem kell összehasonlitani az eltiltott igéry nyekkel). A nyeremények kifizetésére nézve az állam jót áll, és küldö - azokat pontosan mindenfele.

Az 1-ső osztályu nyeremények huzása előre megállapitott terv szerint történ ik. Egy egész eredeti sorsjegy ára **2** tallér vagy 3 és fél forint o. é. Fél eredeti sorsjegy ára 1 tallér, vagy 1½ forint. Minden rendelés azonnal s a legnagyobb pontossággal teljesittetik. Minden tudakozódásra válasz küldetik bérmentett levelen. Minden részvényes kap egy hivatalos kimutatást. Kéretnek az illetők forduini következő czéghez:

M. Steindecker,

Bank- und Wechsel-Geschäft, Hamburg.

Dammthors-Strasse No. 36.

Árverési hirdetés.

A nyiregyházi kir. tvszék tkvi osztálya részéről ezennel közhirré tétetik, miként Burger Jeremiásnak Schwarcz Márton elleni végrehajtási ügyében, a f. évi 9504. szám a. kelt végzéssel elrendelt s a folyó évi szeptemberhó 29-ik napjára kitüzött árverés közbejött akadályok miatt megtartható nem levén, ujabb határnapul folyó 1874. november 16 és szükség esetében folyó 1874. deczember hó 17-ik napjának mindig d. e. 10 órája tüzetik ki, ezen kir. tvszék hivatalos hely sé zébe.

Árveresre kitétetnek a nyiregyházi 863. számu tjkben A + 1 sorsz. a. bevezetett belső telek a rajta fekvő épületekkel.

Kikiáltási ár 3145 frt.

Bánompénz 10%.

Kelt a nyiregyházi kir. tvszék tkkönyvi osztályának 1874. szept. 29-én tartott üléséből.

Papp László,

(3—3) telekkönyvvezető.

Arlejtési hirdetmény.

Szabolcsmegye szükségletét képező 215 öl tüzi fa beszerzése iránt f. évi November 2-án d. e. 10 órakor Nagy Kállóban a megyeszékházban ajánlati tárgyalás fog tartatni, melyre vállalkozni kivánók 250 frt bánom pénzzel ellátva meghivatnak.

Bánom pénzzel ellátott zárt ajánlatok az árlejtés megkezdéséig az alispáni hivatal által elfogadtatnak, a vállalat feltételei, ugyanott megtekinthetők.

Nagy Kálló 1874. oktober 19.

Bónis Barnabás,

alispán.

GLÜCK IGNÁCZ

kereskedésében

valódi amerikai petroleum hordó és font számra legjutányosabb áron kapható, valamint:

Bécsi, bőr- és everlasztin kitünő készitményü czipőit ajánlja, s miután ezekre nézve végkiárulást rendez: azokat a bevásárolt áron alul 10%-al adandja.

Megrendelések pontosan teljesittetnek. (2—3)

Hirdetés.

Alulirott tudatja a t. cz közönséggel, miszerint nagy halászi erdejében az álló fák árulása f. hó 15-kén kezdetét vette.

Kaphatók és megrendelhetők ott helyben:

Egy öl fia al tölgy hasábfa	6 frért.	
„ vén „ „ „	5	„
„ vastag kemény, d. rongfa	4	„
„ vegyes puha hasábfa	4	„
egy folyó öl $^{12}/_2$" erős tölgy, köris vagy szilfa deszka	80 kr,	
egy folyó öl $^{12}/_2$" erős tölgy, köris vagy szilfa deszka	1 ft 20 kr.	
egy folyó öl $^{12}/_4$" erős tö gy, köris vagy szilfa deszka	70 kr,	
100 db köris fa, keréktalp	7 frért	
„ „ szilfa kerékt lp	6	„
„ „ köris vagy tölgy kerék külö	3	„
1 darab malom keringő talp	4	„
egy pár szánka talp	5—8 frtért.	

Ezen kivül mindenféle méretü tölgyfa czölöpök, piloták, czulápok stb. kaphatók.

Bárhová leendő pontos szállitásról kezeskedik alólirt tulajdonos

Kállay András.

(2—2)

Debreczen, 1874. nyomatot a részv. társ. könyvoymdáujában.